

PM 2017:156 RI (Dnr 110-974/2017)

Informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster (SOU 2017:36)

Remiss från Justitiedepartementet

Remisstid den 24 augusti

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

Justitiedepartementet har tagit fram ett betänkande som beskriver hur EU-direktivet om åtgärder för en hög gemensam nivå av säkerhet i nätverk och informationssystem (NIS-direktivet) ska införas i svensk lagstiftning. I betänkandet föreslås en ny lag och en ny förordning. Bestämmelserna ska tillämpas från och med den 10 maj 2018.

De aktörer som omfattas av de nya bestämmelserna behöver enligt betänkandet vidta ett antal säkerhetsåtgärder för att hantera risker samt förebygga och hantera incidenter i nätverk och informationssystem. Betänkandet har remitterats till staden för yttrande.

Remissen finns att läsa i sin helhet på [regeringens hemsida](#).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, trafiknämnden och Stockholms Stadshus AB. Trafiknämnden har avstått från att svara på remissen.

Stadsledningskontoret har inget i sak att erinra mot betänkandet, men poängterar vikten av att berörda aktörer så snart det är möjligt ges en tydlig och detaljerad vägledning för hur processer och rutiner ska utformas för att upprätthålla bestämmelserna. Kontoret understryker vikten att organisatoriska och ekonomiska konsekvenser av betänkandets förslag analyseras, och att kommunerna kompenseras ekonomiskt för tillkommande åtgärder.

Stockholms Stadshus AB anser att det är angeläget att en förteckning som anger de tjänster som är viktiga för att upprätthålla kritisk samhällelig eller ekonomisk verksamhet och andra relevanta vägledningar tas fram i sådan tid att den möjliggör för leverantörer som kan komma att omfattas av lagstiftningen att vidta nödvändiga åtgärder i syfte att uppfylla relevanta krav i tid för lagstiftningens ikraftträdande. Bolaget har inga synpunkter i övrigt på utredningens förslag.

Mina synpunkter

Det är angeläget att vidta åtgärder för att uppnå en hög nivå på säkerhet i nätverk och informationssystem. Det är därför välkommet att svensk lagstiftning stärks baserat på det så kallade NIS-direktivet.

Precis som stadsledningskontoret och Stockholms Stadshus AB påpekar i remissvaren är det angeläget att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) så snart som möjligt redovisar den vägledning som behövs för att lagstiftningen ska kunna följas och säkerheten därmed höjas.

Jag vill också instämma i stadsledningskontorets uppfattning att behovet av en fortsatt analys av de organisatoriska och ekonomiska konsekvenserna och eventuellt därpå följande ekonomisk reglering är betydande.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 9 augusti 2017

KARIN WANNGÅRD

Bilaga

Remissen, sammanfattning.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

I juli 2016 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/1148. Det så kallade NIS-direktivet fastställer åtgärder för att uppnå en hög gemensam nivå på säkerhet i nätverk och informationssystem inom unionen. Genom att höja säkerheten inom ett antal definierade sektorer ska samhällets motståndskraft mot störningar öka.

Med anledning av direktivet har Justitiedepartementet tagit fram ett betänkande som beskriver hur NIS-direktivet ska införas i svensk lagstiftning. I betänkandet föreslås en ny lag och en ny förordning. Bestämmelserna ska tillämpas från och med den 10 maj 2018.

Betänkandet innehåller förslag på kriterier som ska tillämpas för att identifiera vilka aktörer som omfattas av den nya lagen och förordningen. Betänkandet föreslår även ändringar i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för att känslig information i incidentrapporter ska kunna skyddas.

De samhällssektorer som omfattas av NIS-direktivet är: energi, transport, bankverksamhet, finansmarknadsinfrastruktur, hälso- och sjukvård, leverans och distribution av dricksvatten samt digital infrastruktur. De aktörer inom respektive sektor som omfattas av direktivet ska ingå i en förteckning som varje medlemsstat är skyldig att upprätta och förvalta.

De aktörer som omfattas av direktivet behöver enligt förslaget vidta ett antal säkerhetsåtgärder för att hantera risker samt förebygga och hantera incidenter i nätverk och informationssystem. En annan skyldighet för de aktörer som omfattas av direktivet är att de inom 24 timmar ska rapportera betydande incidenter.

I betänkandet föreslås att MSB ges en samordnande roll inom informationssäkerhetsområdet men att andra, ännu ej utpekade, myndigheter ansvarar för tillsyn inom respektive sektor.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, trafiknämnden och Stockholms Stadshus AB. Trafiknämnden har avstått från att svara på remissen.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 29 juni 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret delar uppfattningen att det är angeläget att stärka samhällets motståndskraft mot olika störningar och har inget i sak att erinra mot det remitterade betänkandet.

Stadsledningskontoret konstaterar att bestämmelserna kommer att påverka en stor del av samhället och omfatta både privata och offentliga organisationer. Som framgår av betänkandet kommer de berörda aktörerna att identifieras och förtecknas när lagen träder i kraft, men det är, utifrån angivna kriterier, mycket troligt att staden i någon utsträckning kommer att omfattas av de nya bestämmelserna.

Stadsledningskontoret konstaterar vidare att de föreslagna bestämmelserna ställer höga krav på säkerhetshöjande åtgärder och att bestämmelserna kommer att kräva anpassningar i

organisation och arbetssätt hos aktörer som omfattas. Detta kommer i sin tur att få konsekvenser för stadens organisation samt innebära kostnader för staden. Det är av största vikt att dessa organisatoriska och ekonomiska konsekvenser analyseras inför kommande beslut.

Det är, enligt stadsledningskontoret, viktigt att de berörda aktörerna så snart det är möjligt ges en tydlig och detaljerad vägledning för hur processer och rutiner ska utformas för att upprätthålla bestämmelserna. Det är angeläget att det påbörjas ett anpassningsarbete i god tid innan bestämmelserna träder i kraft.

Stadsledningskontoret utgår från att finansieringsprincipen gäller och kommunerna kompenseras för de kostnader som anpassningsåtgärderna innebär.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 6 juli 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm Vatten och Avfall AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholm Vatten och Avfall producerar och tillhandahåller årligen ungefär 150 miljoner m³ dricksvatten, vilket levereras till cirka 1.4 miljoner invånare i regionen.

Stockholm Vatten och Avfall arbetar redan idag med säkerhetshöjande åtgärder kring nätverk och informationssystem för leveransen och distributionen av dricksvatten. Bolaget ställer sig positiva till nationell samordning av kraven för säkerhetshöjande åtgärder inom sektorn i enlighet med förslaget.

Stockholm Vatten och Avfall vill poängtera vikten av att berörda myndigheter ges i uppdrag att skyndsamt påbörja arbetet med vägledande myndighetsföreskrifter mot bakgrund av att regelverket föreslås träda i kraft den 10 maj 2018 (*bilaga 1*).

AB Stokabs remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Tillhandahållare av ett allmänt kommunikationsnät eller en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst är uttryckligen undantagna från direktivets tillämpningsområde. Detta gäller dock med undantag för s.k. internetknutpunkter, eftersom dessa uttryckligen listas som en sådan enhet som ska regleras enligt direktivet. Stokab tillhandahåller ett allmänt tillgängligt elektroniskt kommunikationsnät i form av svart fiber. Att Stokab endast tillhandahåller ett passivt nät i form av svart fiber innebär rent fysiskt att Stokab inte rör över de elektroniska signaler som går i nätet utan dessa tillhör nyttjaren av nätet. Stokab har således inte någon aktiv utrustning i nätet och tillhandahåller inga aktiva ”tjänster”, t.ex. Internetknutpunkter. Stokab omfattas således inte av direktivet eller den föreslagna nya lagen.

Stokabs dotterbolag, S:t Erik Kommunikation (STEK), driver och administrerar Stockholms stads interna kommunikationsnät. Vad gäller samhällsviktiga tjänster, tillhandahåller STEK DNS-tjänster i förhållande till t.ex. Stockholms stads webbsida stockholm.se, e-post till staden, internettrafik från staden etc. STEK bedriver därför verksamhet inom en av de s.k. enheter inom vilka vissa tjänster kommer att klassificeras som s.k. samhällsviktiga tjänster, d.v.s. tjänster som är viktiga för att upprätthålla kritisk samhälls- eller ekonomisk verksamhet. Det blir därför upp till STEK att utifrån den av MSB framtagna förteckningen bedöma om STEK:s tillhandahållande av själva DNS-funktionen utgör en samhällsviktig tjänst och om STEK till följd därav omfattas av den föreslagna nya lagen. Vad gäller de tjänster DNS-funktionen stödjer är det däremot upp till respektive verksamhet inom Stockholm stad att, tillsammans med SLK, göra en bedömning av om tillhandahållandet av tjänsten utgör en samhällsviktig tjänst i den nya lagens mening.

Enligt förslaget bör MSB ges i uppdrag att påbörja identifiering och bedömning av samhällsviktiga tjänster så att förteckningen kan meddelas senast den 10 maj 2018, då den nya lagstiftningen föreslås träda ikraft. Stokab anser att det är angeläget att denna förteckning och

andra relevanta vägledningar tas fram i sådan tid att den möjliggör för leverantörer som kan komma att omfattas av lagstiftningen att vidta nödvändiga åtgärder i syfte att uppfylla relevanta krav i tid för lagstiftningens ikraftträdande (*bilaga 2*).

Koncernledningens synpunkter

Medlemsstaterna är till följd av direktivet bl.a. skyldiga att dels upprätta en förteckning över de tjänster på medlemsstatens territorium som är viktiga för att upprätthålla kritisk samhällelig eller ekonomisk verksamhet, dels identifiera de leverantörer som tillhandahåller sådana tjänster. Enligt utredningens förslag bör MSB ges i uppdrag att påbörja identifiering och bedömning av samhällsviktiga tjänster så att förteckningen kan meddelas senast den 10 maj 2018, då den nya lagstiftningen föreslås träda ikraft.

Koncernledningen delar dotterbolagens uppfattning att det är angeläget att förteckningen och andra relevanta vägledningar tas fram i sådan tid att den möjliggör för leverantörer som kan komma att omfattas av lagstiftningen att vidta nödvändiga åtgärder i syfte att uppfylla relevanta krav i tid för lagstiftningens ikraftträdande.

Koncernledningen har inga synpunkter i övrigt på utredningens förslag.